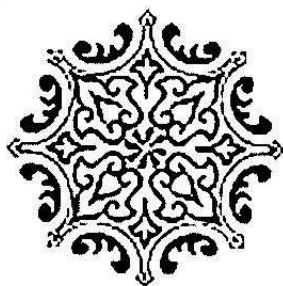

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یادواره مفسر قرآن، معلم اخلاق استاد میر خلیل سیدنقوی

مروری بر تاریخ انجمن اسلامی علم و ادب

ابراهیم عاطفی

سرشناسه	: عاطفی، ابراهیم، ۱۳۳۲ -
عنوان و نام پدیدآور	: یادواره مفسر قرآن، معلم اخلاق استاد میرخلیل سیدنقوی: مروری بر تاریخ انجمن اسلامی علم و ادب/ ابراهیم عاطفی.
مشخصات نشر	: رشت: سپیدرود، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۰ص: مصور (رنگی)، عکس: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	: 978-622-7059-94-6 : ۳۵۰۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۱۱۰.
عنوان دیگر	: مروری بر تاریخ انجمن اسلامی علم و ادب.
موضوع	: سیدنقوی، میرخلیل، ۱۳۰۱-۱۳۹۵.
موضوع	: مفسران شیعه -- قرن ۱۴ Commentators, Shiite -- 20th century*
رده بندی کنگره	: BP۹۸/۲
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۱۹۲۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۷۰۵۶۳۵
اطلاعات رکور کتابشناسی	: فیبا

نشر
سپیدرود

رشت: خ حاجی آباد، پاساژ گهر طبقه دوم، کدپستی ۴۱۳۶۷۰۱۲۳۶ تلفن: ۳۳۲۳۴۴۲۶ همراه: ۰۹۱۱۳۴۸۲۹۰۹

یادواره مفسر قرآن، معلم اخلاق استاد میرخلیل سیدنقوی مروری بر تاریخ انجمن اسلامی علم و ادب

به کوشش	: ابراهیم عاطفی
ناشر	: انتشارات سپیدرود
نوبت چاپ	: اول ۱۴۰۰
طرح جلد	: فرهاد وارسته
حروفچینی و صفحه آرایی	: هنر و اندیشه
شمارگان	: ۵۰۰ نسخه
قیمت	: ۳۵۰۰۰ تومان
شابک	: ۹۷۸-۶۲۲-۷۰۵۹-۹۴-۶

کلیه حقوق برای پدیدآور محفوظ است و هرگونه کپی برداری به موجب قانون پیگرد قانونی دارد.

فهرست مطالب

۷	پیشگفتار.....
۱۳	روزشمار زندگی.....
۱۷	شرح حال زندگی استاد از زبان فرزند ارشد میراحمدآقا.....
۲۵	انجمن علم و ادب رشت.....
۲۶	سیر تشکیل انجمن اسلامی علم و ادب رشت.....
۲۷	استادان انجمن علم و ادب رشت.....
۲۸	خاطره‌های کوتاه از تاریخ انجمن علم و ادب.....
۳۹	یادی از مربی معنوی روان‌شاد استاد نقوی.....
۶۴	اشتغالات استاد نقوی.....
۶۵	انجمنی در گیلان چون اختری می‌درخشد.....
۷۴	صفات پسندیده استاد نقوی.....
۷۵	شهادت و جانپاز انجمن علم و ادب رشت.....
۷۶	سیر تکاملی مجمع انجمن علم و ادب.....
۷۷	ایراد سخنرانی در رادیو همدان.....
۷۸	سرچشمه‌های فساد در جامعه.....

پیشگفتار

قَبَائِیْ آلَاءِ رَبِّکُمْ تَکْذِبَانِ

پس کدامین نعمت‌های خدا را انکار می‌کنید.

در زیر سایه درختان بلند باغ محتشم بچه‌هایی که از شوخی و بازی در پارک خسته شده بودند، به دعوت مردی که در گوشه‌ای چند حصیر پهن کرده بود، جمع شدند و خستگی خود را با یک چایی داغ در می‌کردند، برای بچه‌های بازیگوش که حتی والدین آنها از نگهداریشان در خانه عاجز بودند سوال‌پیش می‌آمد که این مرد چرا اینجا در گوشه پارک با بچه‌ها جلسه بحث و پرسش و پاسخ راه انداخته است. بچه‌ها کم کم علاقه‌مند می‌شدند و سؤال‌هایی را که سال‌ها در دلشان تلمبار شده بود را از استاد می‌پرسیدند. از دوستان آن زمان یعنی سال ۴۰ - ۴۱ می‌توان از آقای عباس خوان‌پور، محمدصادق همقدم، محمد علی فلاح، محمد ابراهیم صدیق دیانتی، کاظم عبدی نام برد.

هر روز عصرها بچه‌ها میهمان آن استاد بودند. بازار پرسش و پاسخ گرم می‌شد. کم کم جوانان که به پارک می‌آمدند با دیدن این

جلسه انس، جذب می شدند و به بهانه سؤالات دینی به جمع می پیوستند. رابطه صمیمی صادقانه استاد، جوانان بیشتری را بخود جلب می کرد. بعدها این جلسات به خانه ها منتقل شد.

خانه آقای اخوان - خانه حاج آقا تحریری و خانه حاج آقا امینی علاوه بر آن جلساتی نیز در دبیرستان فرهنگیان که آن بزرگوار در آن تدریس می کرد برگزار می شد. رفتار استاد بقدری محبت آمیز بود که جوانان جذب می شدند. بعد از جلسات متعدد در منزل حاج آقا امینی بنا به تصمیم استاد و جمعی از اعضاء این جلسه دینی قرار شد ساختمانی در راسته مسگران رشت منزل مرحوم آقای میرهلمش بزرگی به پایگاه ثابت انجمن تبدیل شود. هفته ای ۳ روز در انجمن که آنک نام علم و ادب بر آن نهاده بودند برگزار می شد. کلاس تفسیر موضوعی قرآن مجید، کلاس تفسیر نهج البلاغه، کلاس اخلاق آل محمد و جلسه پرسش و پاسخ.

علاوه بر آن بمناسبت اعیاد و روزهای تولد و شهادت ائمه اطهار (ع) جلسات پر شوری با شرکت استاد برگزار می شد.

در آن سالها در رژیم طاغوت که تلاش می کردند فرهنگ لائالی گری در پهنه شمال کشور در گیلان و مازندران اشاعه یابد و جوانان در کنار سواحل و کاباره ها و مشروب فروشی ها مشغول شوند و از مسایل دینی و مذهبی دور بمانند. وجود چنین انجمنی که با تقویت پایه های مذهبی جوانان ایجاد شده بود. نقطه عطفی

بود که در میان آن همه تباهی، چون ستاره‌ای سوسو می‌زد. آیا براستی وجود چنین انجمنی در آن زمان یک نعمت آشکار نبود؟ رژیم با جاسوسان خود فعالیت‌های انجمن را رصد می‌کرد اما بهانه‌ای نداشت که به تعطیلی انجمن منجر شود. وقتی پله‌های چوبی سماقی رنگ انجمن را بالا می‌رفتی در مقابل، سالن سخنرانی وجود داشت که گنجایش ۳۰ تا ۴۰ نفر را داشت. سمت راست کتابخانه و مخزن کتاب‌ها که بوسیله اعضای انجمن اهدا می‌شد قرار داشت. سالن قرائت خانه جایگاهی بود که جوانان در آن به مطالعه می‌پرداختند. اتاق هیئت مدیره و اتاق پذیرایی بخش‌های دیگر انجمن را تشکیل می‌داد و در طبقه بالایی نمازخانه و اتاق انتشارات و تکثیر قرار داشت. مرحوم آقای اباصلت ستاری مرد زحمتکش و خادم انجمن دایم در حال نظافت و پاکیزگی گوشه و کنار ساختمان انجمن بود. کتابخانه انجمن نزدیک به ۵ یا ۶ هزار جلد کتاب داشت که آقایان محمود قانع‌پسند، اسماعیل لطفی و نجمی در آن بکار مشغول بودند. ضمیر کاوه، مهدی شرقی اولین کتابدار آقای عباس علی خوانپور که کتاب‌های اهدایی را به صورت کتابخانه جمع کرده بود. کتاب‌ها با جلد پلاستیکی بدست جوانان به مدت یک هفته به امانت داده می‌شد.

از ویژگی‌های استاد وقت شناسی بود. کلاس‌ها سر ساعت مقرر برگزار می‌شد. در روز ولادت پیامبر اکرم (ص) و امام حسن

مجتبی (ع) بسته‌های کمک به خانواده‌های نیازمند شامل برنج، روغن، چایی، قند و شکر رسانده می‌شد و در شب‌های قدر مراسم ویژه با اجرای مرحوم استاد بیشتر در منزل حاج آقا امینی برگزار می‌شد. قبل از شروع برنامه‌ها شاعران مرحوم رضایی، هادی پتکی و محترم معالی شعرهایی قرائت می‌کردند. سپس آقای ورامینی و حاج آقا منتظری و جناب آقای بهمن رهنما به ایراد سخنرانی می‌پرداختند. بازاریان متعهد چون حاج آقا نادم و حاج آقا امیر صفایی، حاج آقا طلا کوبی، حاج آقا فلاچیان مقدم، حاج آقا ابراهیم دقتی، حاج آقا سلحشور، حاج آقا جوازی و فرهنگیان با سابقه چون استاد میرزا ابوالقاسمی، ناصر اسماعیل‌پور، استاد فرض‌پور، حجت‌الاسلام مصطفوی، آقای دلخوش‌نواز، آقای ناصر ذوالنور، حاج آقا احمد شکیبا و حاج آقا شالچی و استاد اسماعیل لطفی و محمد خزایی به ادامه سخنرانی می‌پرداختند.

در خاتمه برنامه استاد خود برنامه را با بیان شیوا و شیرین خود به پایان می‌رساند. شاید دوستان هنوز ناله جانسوز آن بزرگوار را در شب‌های قدر به یاد می‌آورند...

... و مَائِخَافُ و يُرْجَى، اَنْ تَجْعَلَنِي مِنْ غُلَقَائِكَ مِنَ النَّارِ

و اشک‌های توبه و استغفار از گونه یاران همدل سرازیر می‌شد.

از دوستان صمیمی آن دوران می‌توان از آقایان علی اکبر

سهیل نقشی، نصرت جهانی، شهابی، محسن نصر جلالی، مهندس رحیم اسمعی، آقای شعبانی، حاج آقا جوازی، آقای مهدی شرقی، حاج آقا تحریری، آقای حسین پور، محسن آقا منتظری، حسن نوریانی، مهندس نقبانی، حجت الله روانپرست، ابراهیم بزرگی، آقای بزرگی، آقای شفقی، آقای یزدانی، آقای نجف زاده نام برد.

استاد نقوی در فعالیت‌های گسترده انجمن علم و ادب باعث تشکیل انجمن بانوان به نام مکتب نرجس شد که به همت خواهران خاکبان و اشرفی تشکیل شد. که در حرکت‌های اجتماعی و مذهبی در آستانه انقلاب اسلامی نقش مؤثری داشت. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، خدمت بزرگی که انجمن علم و ادب به جامعه ارائه داد پرداخت وامی بود که به عنوان صندوق ملی ترمیم خسارات دوران انقلاب رشت پرداخت نمود که این وام از سوی استانداری و وزارت کشور با نظارت هیئت امنای انجمن انجام می‌گرفت. از خدمات بزرگ دیگر استاد نقوی تصدی و مدیریت پخش تنها مجله اسلامی ایران بنام مکتب اسلام بود که مدت‌ها به همت مرحوم سید محمدتقی خلخالی انجام شد و بعدها در بعد وسیع‌تری به کمک انجمن که به سراسر استان گیلان فرستاده می‌شد و همانند سدی در برابر رنگین‌نامه‌های مستهجن آن روز ایستاده بود.

بعد از رفتن استاد به تبریز، انجمن به همت حاج آقا منتظری و

آقای بهمن رهنما و جناب استاد اسماعیل لطفی اداره می‌شد. بعد از سال‌ها از رفتن استاد نقوی ظاهراً انجمن علم و ادب تعطیل شد ولی یاد و خاطره مجاهدات برادران و به خصوص استاد میرخلیل نقوی در لوح جان‌ها و در تاریخ فعالیت‌های مذهبی و علمی گیلان به یادگار ماند. به واقع به لسان قرآن کدامین نعمت‌های خدا را انکار می‌کنند. باید از خدا شاکر باشیم که چنین نعمتی بما داد و از کسانی که موجب این نعمت شدند قدردانی کرد.

استاد نقوی و انجمن علم و ادب در دوران رژیم ستم‌شاهی کمک بزرگی به اعتلای فرهنگ مذهبی و حفاظت از عفاف جوانان نمود. باید پرسید به واقع آیا می‌توان از این نعمت بزرگ چشم پوشید.

۹۷/۱۲/۳

ابراهیم عاطفی